

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Filipa Dienstbiera, Tomáše Herce, Davida Hipšra, Tomáše Kocourka, Tomáše Rychlého a Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **A. P.**, zastoupená JUDr. Václavem Zemanem, advokátem se sídlem náměstí Republiky 97/9, Plzeň, proti žalovaným: **1) Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 525/15, Praha 1, **2) Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Loretské náměstí 101/5, Praha 1, **3) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, se sídlem Karmelitská 529/5, Praha 1, **4) Ministerstvo kultury**, se sídlem Maltézské nám. 471/1, Praha 1, **5) Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, **6) Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého nám. 375/4, Praha 2, **7) Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 427/16, Praha 2, **8) Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, **9) Ministerstvo průmyslu a obchodu**, se sídlem Na Františku 1039/32, Praha 1, **10) Ministerstvo pro místní rozvoj**, se sídlem Staroměstské náměstí 932/6, Praha 1, **11) Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 65/17 Praha 1, **12) Ministerstvo obrany**, se sídlem Tychonova 221/1, Praha 6, **13) Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, **14) Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, **15) Český statistický úřad**, se sídlem Na padesátém 3268/81, Praha 10, **16) Český úřad zeměměřický a katastrální**, se sídlem Pod sídlištěm 1800/9, Praha 8, **17) Český báňský úřad**, se sídlem Kozí 748/4, Praha 1, **18) Úřad průmyslového vlastnictví**, se sídlem Antonína Čermáka 1057/2a, Praha 6, **19) Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem třída Kpt. Jaroše 1926/7, Brno, **20) Správa státních hmotných rezerv**, se sídlem Šeříková 616/1, Praha 5, **21) Státní úřad pro jadernou bezpečnost**, se sídlem Senovážné náměstí 1585/9, Praha 1, **22) Národní bezpečnostní úřad**, se sídlem Na Popelce 2/16, Praha 5, **23) Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo náměstí 91/5, Jihlava, **24) Úřad vlády České republiky**, se sídlem nábřeží Edvarda Beneše 128/4, Praha 1, **25) Český telekomunikační úřad**, se sídlem Sokolovská 58/219, Praha 9, **26) Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Pplk. Sochora 727/27, Praha 7, **27) Rada pro rozhlasové a televizní vysílání**, se sídlem Škrétova 44/6, Praha 2, **28) Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí**, se sídlem Kounicova 688/26, Brno, **29) Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost**, se sídlem Mučednická 1125/31, Brno, **30) Národní sportovní agentura**, se sídlem Českomoravská 2420/15b, Praha 9, **31) Digitální a informační agentura**, se sídlem Na vápence 915/14, Praha 3, o kompetenční žalobě podle § 97 a násl. s. ř. s., ve věci sporu o pravomoc řádně dokončit řízení ve věci konfiskace majetku JUDr. A. S. podle dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb., o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa,

t a k t o :

I. Žaloba se odmítá.

II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a kompetenční žaloba

[1] Kompetenční žalobou se žalobkyně domáhá, aby Nejvyšší správní soud určil subjekt (správní úřad), který řádně dokončí řízení ve věci konfiskace majetku JUDr. A. S. podle vyhlášky Okresního národního výboru v Českých Budějovicích ze 4. 10. 1945, č. 05 (dále „konfiskační vyhláška“), vydané na základě dekretu presidenta republiky z 21. 6. 1945, č. 12/1945 Sb., o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa (dále „dekret“).

[2] Právní nástupnictví žalobkyně a s ním spojená aktivní legitimace pro podání kompetenční žaloby je podle žalobkyně dána skutečností, že je dcerou Dr. H. S., adoptivního syna Dr. A. S.

[3] Z žaloby a jejích příloh plynou následující podstatné okolnosti.

[4] Dekretem a z něj vycházející konfiskační vyhláškou byl konfiskován majetek Dr. A. S. Tato vyhláška byla s poučením o opravných prostředcích doručena zástupci Dr. A. S., advokátu JUDr. Františku Bukovskému v Praze, a to dopisem z 5. 10. 1945. Proti konfiskační vyhlášce podal advokát jako opravný prostředek námitky a odvolání, resp. žádost o udělení výjimky z konfiskace podle § 1 odst. 2 a 3 dekretu (dále „opravný prostředek“). Podle § 1 odst. 3 dekretu měl o opravném prostředku rozhodnout okresní národní výbor, který v případě pochybností měl postoupit věc zemskému národnímu výboru, který ji pak byl povinen se svým dobrozdáním postoupit ke konečnému rozhodnutí ministerstvu zemědělství, které mělo rozhodnout v dohodě s ministerstvem vnitra. Okresní národní výbor přípisem z 20. 10. 1945, čj. 0525988, skutečně předložil věc jako pochybný případ Zemskému národnímu výboru v Praze. Za pochybný považovalo případ též ministerstvo zemědělství, jak vyplývá z úředního záznamu z 19. 10. 1945, čj. 05. Pokud Zemský národní výbor v Praze, stejně jako ministerstvo zemědělství, označily případ za pochybný, musely o tomto případě, jako o případě pochybném, zákonem předpokládaným způsobem rozhodnout. Ačkoliv tak tyto orgány byly povolány rozhodnout ve věci, rozhodnutí nikdy nevydaly, a řízení tedy nemohlo skončit zrušením konfiskační vyhlášky, aniž v otázce německé národnosti JUDr. A. S., resp. v otázce výjimky podle dekretu, bylo rozhodnuto. Bez tohoto rozhodnutí o opravném prostředku nemohl rozhodovat Okresní národní výbor v Českých Budějovicích. Z výměru tohoto okresního národního výboru z 12. 2. 1948, čj. XII-2029/48-J (dále „výměr“), nevyplývá, že by tímto výměrem docházelo ke zrušení konfiskační vyhlášky, jelikož se v jeho textu pouze odkazuje na usnesení rady Okresního národního výboru v Českých Budějovicích z 30. 1. 1948 (dále „usnesení rady“), které však nikdy nebylo JUDr. A. S. doručeno. Ze samotného výměru zároveň plyne, že měl být doručen panu JUDr. J. A., přednostovi schwarzenberské ústřední správy v Českých Budějovicích, tedy osobě, která nebyla zmocněna JUDr. A. S. ve věci konfiskačního řízení zastupovat ani za něj činit jakákoliv právní jednání. Konfiskační řízení tedy nemohlo zákonným způsobem skončit. Do dnešního dne tedy není a nemůže být pravomocně rozhodnuto o skončení konfiskačního řízení ve věci JUDr. A. S. Postupem rady Okresního

pokračování

národního výboru v Českých Budějovicích, která ve skutečnosti rozhodovala o zrušení konfiskace, bylo odňato JUDr. A. S. právo na národnostní seburčení ve smyslu článku 3 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Jeho označení za říšsko-německého příslušníka německého šlechtického rodu a dovození jeho německé národnosti má velmi difamující konotace v pomnichovské době a období okupace Československé republiky. Žalobkyně namítla porušení i dalších ústavních práv, k čemuž odkázala na vybranou judikaturu Ústavního soudu.

[5] Skutečnost, že konfiskační řízení nadále probíhalo, je podle žalobkyně zřejmá ze zápisu o poradě konané 27. 9. 1950 u Krajského národního výboru v Českých Budějovicích, jejímž cílem bylo projednání doposud nerozhodnutých konfiskačních případů, stejně jako z poznámky z 15. 1. 1951, obsažené v konfiskačním spisu, týkající se JUDr. A. S. a, která odkazuje na shora citovaný zápis z porady a stanoví, že nemá být věc dále projednávána, neboť došlo k „jinému řešení právní stránky majetku JUDr. S.“. Je zřejmé, že samotné orgány projednávající konfiskaci majetku JUDr. A. S. považovaly řízení za probíhající, tedy nikoliv skončené. V opačném případě by totiž poznámka o dalším „neprojednání“ byla obsoletní.

[6] Dále žalobkyně uvedla a doložila, že všem žalovaným, jako ústředním orgánům státní správy (pozn. NSS: podle § 1 a § 2 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky), zaslala výzvu k pokračování a řádnému dokončení konfiskačního řízení. Ani jeden žalovaný se však nevyjádřil tak, že by k rozhodnutí ve věci byl příslušný – Ministerstvo zemědělství poukazovalo na to, že věc již rozhodnuta byla. Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo obrany, Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo dopravy označily za příslušný orgán Ministerstvo zemědělství.

[7] Žalobkyně rovněž uvedla, že si je vědoma, že v obdobné, avšak nikoliv totožné věci, Nejvyšší správní soud již rozhodoval, přičemž kompetenční žalobu odmítl usnesením z 9. 11. 2007, čj. Komp 1/2006-127, č. 1457/2008 Sb. NSS. Tehdy se nicméně žalobkyně domáhala rozhodnutí „*ve věci opravného prostředku a žádosti o udělení výjimky z konfiskace podaných dne 16.10.1945 právním zástupcem Dr. A. S. Dr. Bukovským proti konfiskačnímu výměru Okresního národního výboru v Českých Budějovicích č. 05 ze dne 04.10.1945 vydaného na základě Dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb.*“. Navíc, odmítnutí žaloby podle žalobkyně neznamená překážku věci pravomocně rozsouzené.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda žalobkyně podala návrh na zahájení řízení dle § 97 a násl. s. ř. s. Žalobkyně podání označila jako „*Návrh na zahájení řízení v kompetenčním sporu*“. V textu výslovně uvádí, že podává návrh podle § 3 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále „zákon č. 131/2002 Sb.“), jímž vyzývá zvláštní senát zřízený podle tohoto zákona, aby podle § 5 tohoto zákona rozhodl negativní kompetenční spor ve smyslu § 1 odst. 2 věty druhé tohoto zákona.

[9] Z podání žalobkyně podle Nejvyššího správního soudu ale jednoznačně plyne, že podle žalobkyně má existovat záporný kompetenční spor mezi ústředními orgány státní správy, resp. ústředními správními úřady ve smyslu § 97 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Ostatně,

žalobkyně za stranu kompetenčního sporu neoznačuje žádný soud ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 131/2002 Sb.

[10] Nejvyšší správní soud tak zohlednil zákonnou úpravu, účel řízení, jakož i soudu známý stav věci a dospěl k závěru, že žalobkyně ve skutečnosti podala kompetenční žalobu, tedy projevila vůli zahájit kompetenční spor podle § 97 s. ř. s.

[11] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda jsou dány podmínky pro rozhodnutí o kompetenční žalobě podle § 97 a násl. s. ř. s.

[12] Jak poukázala sama žalobkyně, Nejvyšší správní soud již v minulosti řešil kompetenční žalobu žalobkyně týkající se řízení o konfiskaci majetku JUDr. A. S. Usnesením čj. Komp 1/2006-127 tehdejší žalobu odmítl pro nepřípustnost podle § 99 písm. a) s. ř. s., jelikož neexistoval kompetenční spor. Důvodem byla skutečnost, že konfiskační vyhláška, jako individuální deklaratorní správní rozhodnutí, byla zrušena, čímž odpadl předmět řízení o odvolání, a proto již nebylo možné se domáhat rozhodnutí o opravném prostředku. V tomto ohledu nebylo rozhodné, že ke zrušení konfiskační vyhlášky nepřistoupil Zemský národní výbor v Praze, ale stalo se tak v jiném řízení, a to zjevně z moci úřední [ve smyslu § 83 vládního nařízení č. 8/1928 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení) (dále „vládní nařízení č. 8/1928 Sb.“)]. Nejvyšší správní soud k tomu dále uvedl, že z tehdy účinného vládního nařízení č. 8/1928 Sb. nelze dovodit povinnost vydat procesní rozhodnutí o ukončení řízení o odvolání, např. rozhodnutí o zastavení odvolacího řízení.

[13] Lze doplnit, že v roce 2012 podala žalobkyně žalobu, již se domáhala obnovy pravomocně skončeného řízení sp. zn. Komp 1/2006. Nejvyšší správní soud žalobu odmítl usnesením z 10. 7. 2012, čj. Komp 1/2012-142, jelikož obnova řízení o kompetenční žalobě podle zákona není přípustná.

[14] Byť se žalobkyně snaží v nyní projednávané žalobě tvrdit, že předmět řízení vedeného pod sp. zn. Komp 1/2006 byl odlišný, Nejvyšší správní soud s tím nesouhlasí. Z nynější žaloby, jak je shrnuta výše, jednoznačně plyne, že podle žalobkyně řízení o konfiskaci majetku JUDr. A. S. dosud nebylo řádným a zákonným způsobem skončeno, neboť nebylo vydáno tehdejší právní úpravou předpokládané rozhodnutí o opravném prostředku (body [4] a [5] výše). Jde tedy o v rozhodných rysech totožnou argumentaci jako v tehdejší žalobě odmítnuté usnesením čj. Komp 1/2006-127. Přes rozdílnou formulaci tehdejšího a nynějšího petitu je zároveň zřejmé, že se žalobkyně v obou případech shodně domáhala, resp. domáhá určení toho, který správní úřad má pravomoc vydat rozhodnutí v totožném konfiskačním řízení, jež podle žalobkyně dosud nebylo řádně skončeno.

[15] Vzhledem k uvedenému tak pro samotné rozhodnutí o nyní projednávané žalobě není podstatné, zda odmítnutí tehdejší žaloby zakládá překážku věci pravomocně rozsouzené. Ať tak, či onak, je namístě v nyní projednávané věci vyjít ze závěrů usnesení čj. Komp 1/2006-127, podle nichž konfiskační vyhláška byla zrušena v jiném řízení, z moci úřední, přičemž neexistovala povinnost vydat procesní rozhodnutí o ukončení řízení o odvolání. Není tedy pravda, že konfiskační řízení nebylo ukončeno právními předpisy předpokládaným způsobem, jak tvrdí žalobkyně. Ta v nyní projednávané žalobě navíc nevznesla žádnou argumentaci, jež by rozhodné dřívější závěry jakkoli zpochybnila, ani

pokračování

nepoukázala na žádnou podstatnou změnu skutkových či právních poměrů, jež by mohly vést k jinému náhledu na projednávanou „historickou“ otázku. Nejvyšší správní soud v podrobnostech odkazuje na odůvodnění těchto závěrů v usnesení čj. Komp 1/2006-127.

[16] Pro úplnost Nejvyšší správní soud poukazuje též na to, že proti uvedenému usnesení podala žalobkyně ústavní stížnost, již Ústavní soud odmítl pro zjevnou neopodstatněnost usnesením z 1. 8. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 4/08. V usnesení je výslovně uvedeno, že Ústavní soud nezpochybňuje závěr Nejvyššího správního soudu o zrušení konfiskační vyhlášky z moci úřední podle § 83 vládního nařízení č. 8/1928 Sb., a to výměrem Okresního národního výboru v Českých Budějovicích, neboť rada tohoto okresního národního výboru usnesením z 30. 1. 1948 konfiskaci zemědělského majetku JUDr. A. S. zrušila.

[17] Na uvedených závěrech nic nemění ani závěry žalobkyní poukazovaného nálezu Ústavního soudu z 15. 10. 2024, sp. zn. I. ÚS 806/23, podle nichž (zjednodušeně řečeno), pokud účinky konfiskačního řízení nastaly (mohly nastat) až v rozhodném období (po 25. 2. 1948), není možné věc v restitučním řízení neprojednat s poukazem na to, že ke konfiskaci došlo (mohlo dojít) na základě dekretů prezidenta republiky. Nález se tak týká otázky samotné konfiskace (jejích účinků), nikoli jejího zrušení. Jak je patrné ze str. 5 až 6 žaloby, žalobkyně však závěry uvedeného nálezu nepřipadně vztahuje na okamžik právní moci výměru, tedy na otázku, kdy přesně došlo k účinkům zrušení konfiskační vyhlášky, nikoli na účinky samotné konfiskace.

[18] Pokud žalobkyně nyní namítla, že JUDr. A. S. nikdy nebylo řádně doručeno usnesení rady Okresního národního výboru v Českých Budějovicích ani výměr tohoto okresního národního výboru, lze odkázat na odůvodnění výše uvedeného usnesení Ústavního soudu, jenž ve vztahu k doručení výměru uvedl, že § 83 vládního nařízení č. 8/1928 Sb. (speciální) požadavky na formu, obsah a doručení výměru nevyžadoval, a proto nelze nebrat v úvahu ani doručení veřejnou vyhláškou. Tento názor lze vztáhnout i na otázku doručování usnesení rady.

[19] Podle § 100 odst. 1 s. ř. s. v řízení o kompetenčních žalobách Nejvyšší správní soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu je v době jeho rozhodnutí. Jelikož již není běžícího řízení ve věci konfiskace majetku JUDr. A. S., v němž by mohl vzniknout kompetenční spor, nepřichází v úvahu rozhodnutí, který orgán má řádně toto řízení dokončit. Nejvyšší správní soud proto žalobu odmítnul jako nepřípustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 99 písm. a) s. ř. s.

[20] Podle § 49 odst. 1 s. ř. s. soud nařizuje jednání k projednání věci samé. Jelikož soud žalobu odmítl pro nepřípustnost, nebylo namístě ve věci nařizovat jednání. Z téhož důvodu soud ostatně ani nevyzýval k vyjádření žalované.

IV. Náklady řízení

[21] V řízení o kompetenční žalobě účastníci řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení (§ 101 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 18. června 2025

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu